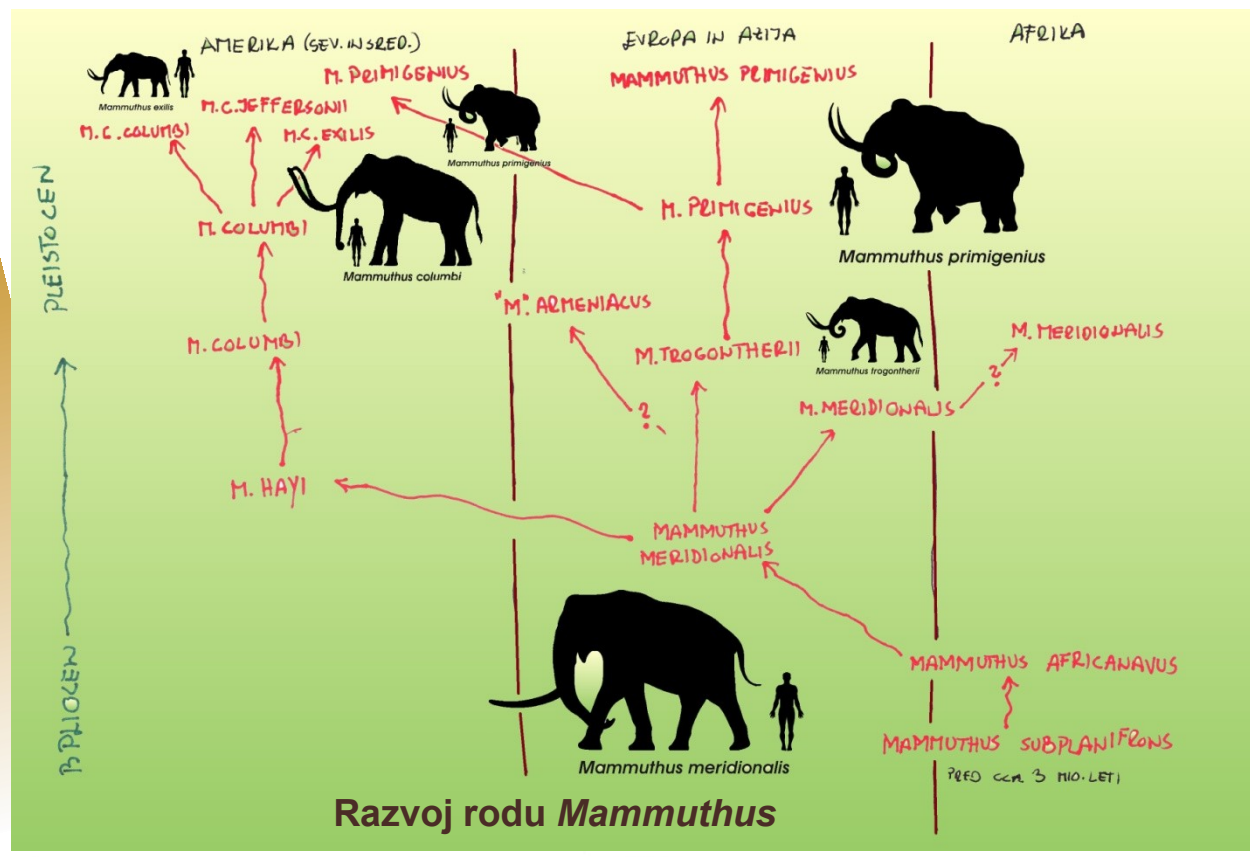
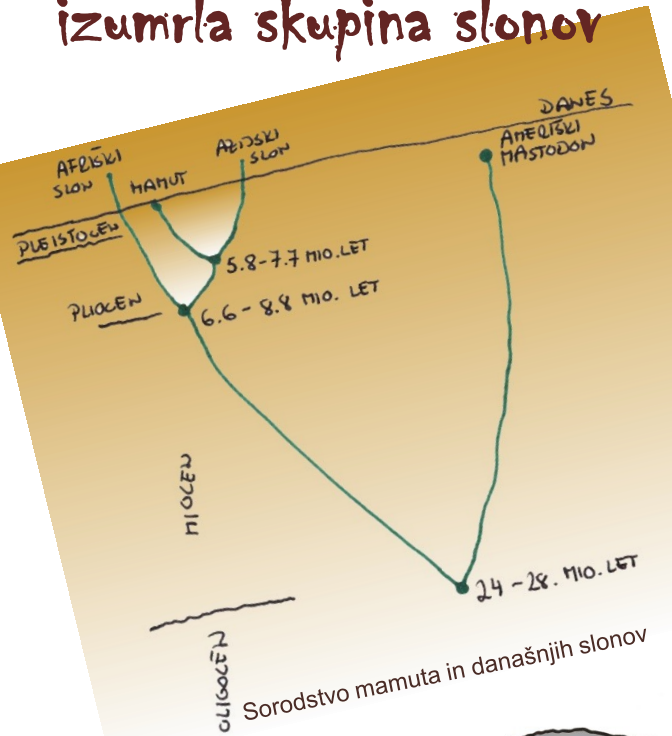

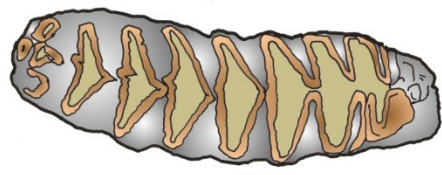
Neveljski mamut - 75 let kasneje

Pripravil: mag. Matija Križnar, kustos, paleontolog

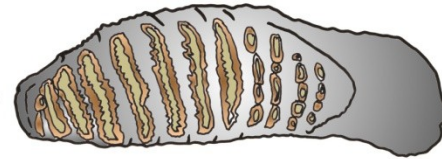
Mamuti (Mammuthus) izumrla skupina slonov

Afriški slon (*Loxodonta africana*)

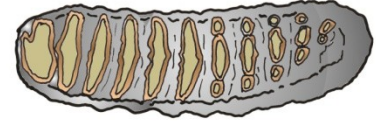

Azijski slon (*Elephas maximus*)

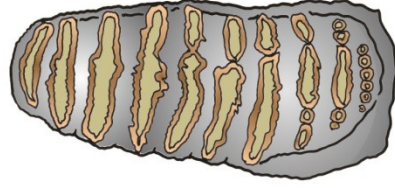

Primerjava zob nekaterih slonov (troščarjev)

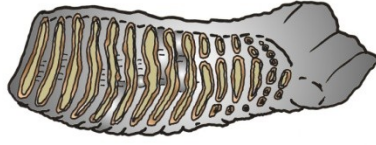
Elephas (Palaeoloxodon) antiquus

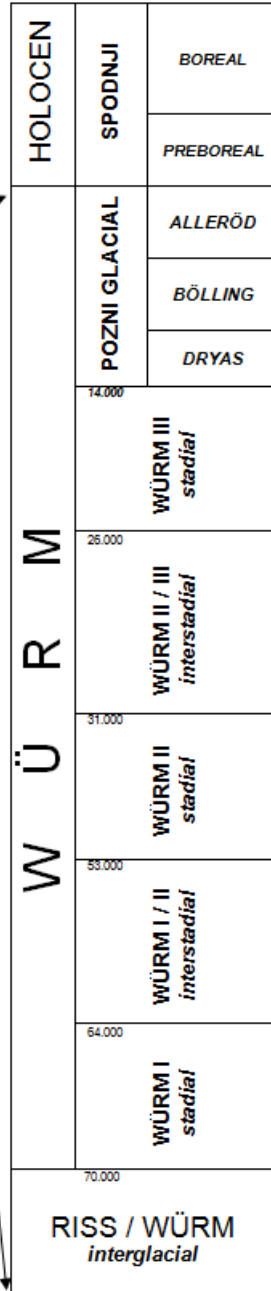
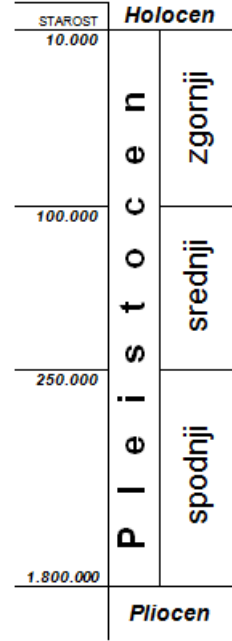
Mammuthus meridionalis

Mammuthus primigenius

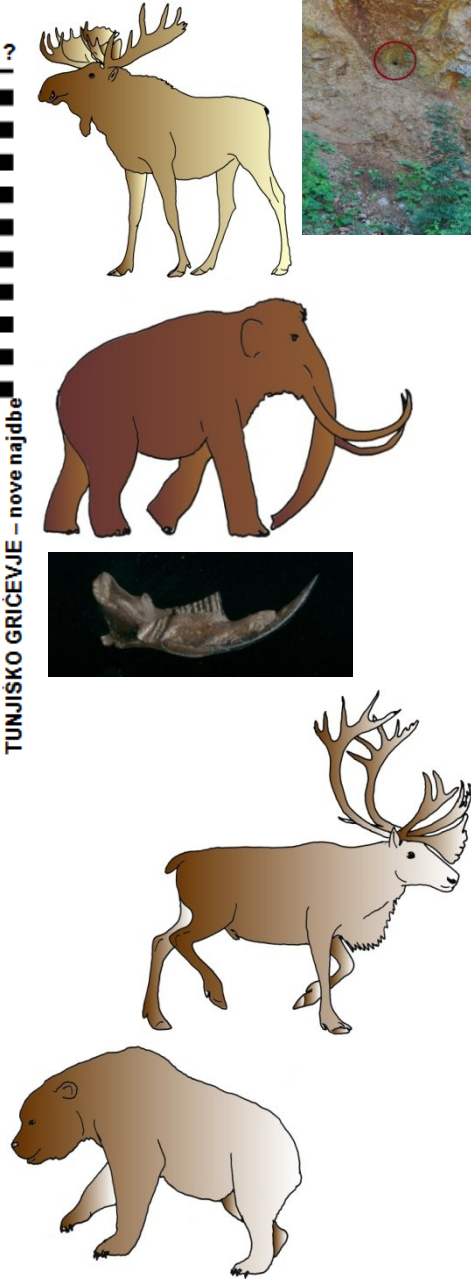
Okolje pred 20.000 leti v okolici Kamnika

Podnebje

Starost favne

Favna	Najdišče					
	Mokriška Jama	Nevlje pri Kamniku	Babja Jama	Rašica	Tunjsko grčevlje	Dupeljne Rudnik pri Kamniku
<i>Castor fiber</i>			•			
<i>Marmota marmota</i>	•		•			▲
<i>Martes martes</i>	•					•
<i>Canis lupus</i>	•		•			
<i>Canis cf. aureus</i>			•			
<i>Canis sp.</i>			•			
<i>Vulpes vulpes</i>			•			
<i>Ursus spelaeus</i>	•					
<i>Ursus arctos priscus</i>			•			
<i>Panthera spelaea</i>	•					
<i>Cervus elaphus</i>			•			
<i>Cervus elaphus maral</i>			•			
<i>Rangifer tarandus</i>		•	•			
<i>Alces alces</i>			•			
Cervidae			•			
<i>Capreolus capreolus</i>			•			
<i>Capra ibex</i>	•			•		
<i>Bison priscus</i>			•		•	
<i>Bos seu Bison</i>			•			
<i>Mammuthus primigenius</i>		•				
<i>Talpa sp.</i>			•			
<i>Apodemus sp.</i>			•			
<i>Glis glis</i>			•			
<i>Arvicola schermann-terrestris</i>		•	•			
<i>Microtus nivalis</i>			•			
<i>Dicrostonyx torquatus</i>			•			
<i>Myodes glareolus</i>			•			
Cricetidae			•			

Podnebje:

■ Hladno
□ Toplo

Favna:

■ Potrjena ali izkopana
••••• Prisotnost plasti v nahajališču

Ko je tod hodil mamut

Obliče naše zemlje pred davnimi tisočletji in njegovo preobrazanje

Letna doba in lakoz mnogi zastopniki...
 ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 ni pa najdenih ostankov...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

postopki ostali so se večkrat
 Akvati najde, mnogi krevčiči in druge...
 ostanki...
 ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...

Kostje bo odkopano v nekaj dneh

Kostni ostanki...
 ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 ni pa najdenih ostankov...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

Nevlje – tistega pomladnega dne 1938

❖ Odkritje 14.marca, 1938

❖ 15. Marca, 1938 "je prirodopisni oddelek Narodnega muzeja v Ljubljani na pobudo Kraljevske banske uprave pričel z izkopavanjem živalskih ostankov..."

(poročilo, 9.april 1938, dr. Kos)

Določeni se ostanki...
ri so koplani...
sa...
Kostni ostanki...

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 ni pa najdenih ostankov...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...

Pol stoletja za deluje C.M.D. darujejo še za pol stoletja!

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
ni pa najdenih ostankov...
v tistih časih je živela na jugu stari...

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 ni pa najdenih ostankov...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

Kneгинja Zorka

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 ni pa najdenih ostankov...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
 ni pa najdenih ostankov...
 v tistih časih je živela na jugu stari...

...ki je našel tudi v zemljo pred tisočletji...
ni pa najdenih ostankov...
v tistih časih je živela na jugu stari...

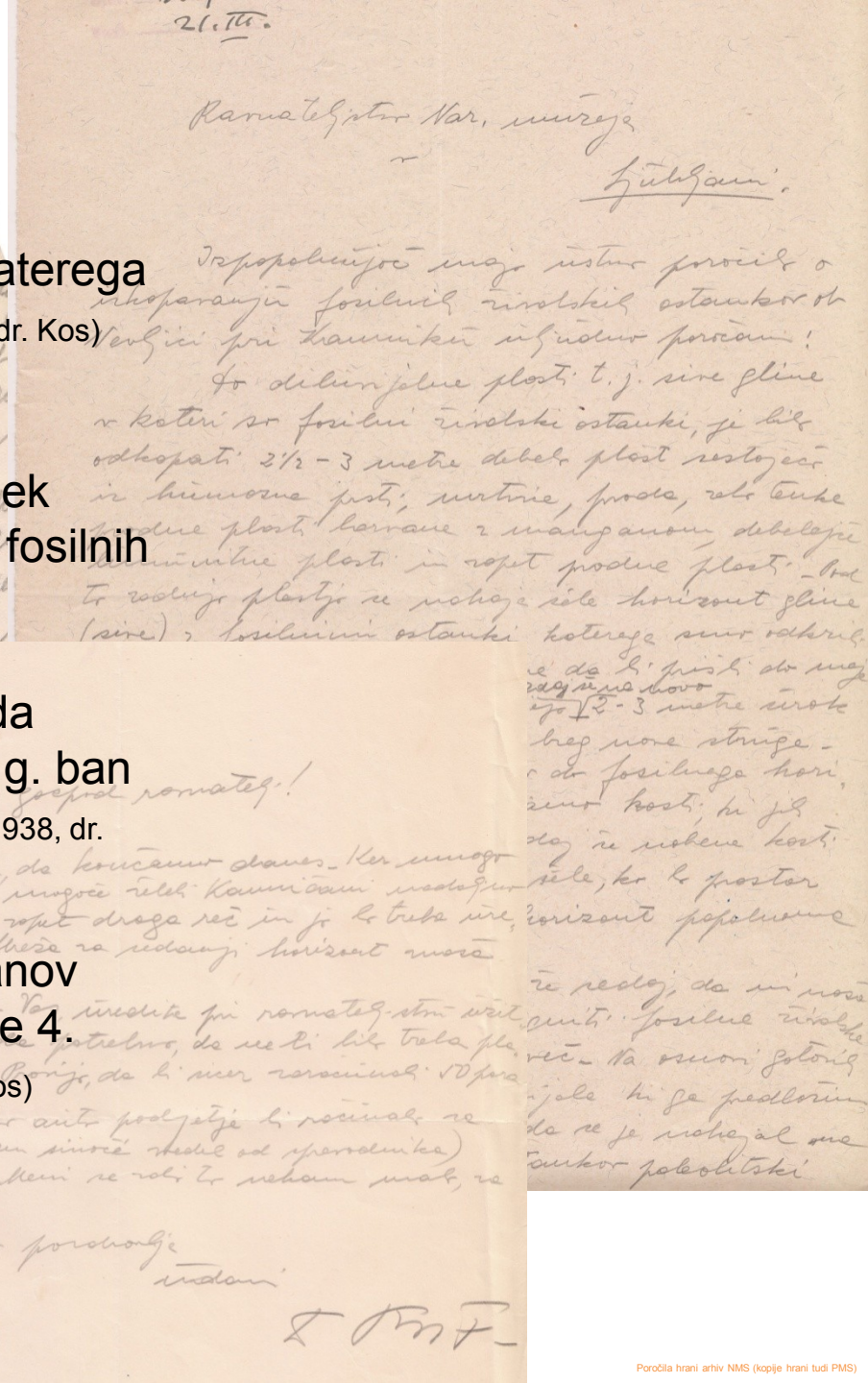
Izkopavanje – zapisniki iz prve roke

“...horizont gline (sive) z fosilnimi ostanki, katerega smo odkrili do sedaj...” (poročilo dr. Malu, 22.3.1938, dr. Kos)

“Okoli 1/2 6h je bil g. prof. Kozina, Verovšek, Kozinina nečakinja in še drugi v gostilni... Nek Kamničan je imel tam košaro in v njej polno fosilnih ostankov...” (poročilo dr. Malu, 20.3.1938, dr. Kos)

“Sinoči me je ustavil g. Stele iz Kamnika... da fosilnih ostankov ne morem odpeljati dokler g. ban ne da kompenzacije zanjo.” (poročilo dr. Malu, 8.4.1938, dr. Kos)

“Vsled raznih ovir od strani nekaterih meščanov Kamnika je bilo vse gradivo... pripeljeno šele 4. maja t.l. v Narodni muzej.” (poročilo, 9.5.1938, dr. Kos)

Izkopavanje – skozi arhivske slike

Fotografije nastale pred in med izkopavanjem mamuta pri Nevljah. Slike so izdelane iz negativov na steklenih ploščah, shranjene v arhivu Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Nekatere slike so bile uporabljene za znanstvene razprave in prispevke, mnoge pa še nikoli niso bile objavljene.

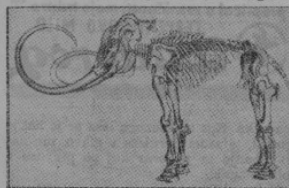
Časopisni zapisi - velika žival, veliko zanimanje

"..., obiskalo nas je ogromno turistov, tudi iz Avstrije in Italije, s katerimi smo se pogovarjali in jim kazali najdišče." (besedilo iz članka v Kamniškem občanu, 8.2.1988)

Razpis del. Mestna podjetja, Maribor, razpisujejo za leto 1937/38 stedeča tekoča dela in delave za vzdrževanje zgradb in drugoga: kleparska, steklarska, pečarska, mizararska, zidararska, pleksarska in silikarska dela, vzdrževanje stolpne ure, dobavo železine in gradbenega materiala ter dobavo bary in šopicev. Vsi potrebni podatki se dobijo mestni poslovni urini od osrednj. do dvanajstih pri mestni premoženjski upravi v Francišanski ulici št. 8, kjer je vložiti tudi začetne ponudbe do 28. marca 1938. 373

PO TOLIKIH TISOČLETJIH IZKOPANO ŽIVALSKO OKOSTJE

V Nevljah pri Kamniku so začeli regulirati Nevljico. Odlučili so se, da odpravijo vijugo pod cerkvijo z ravno urezanim prekopom od enega zavojca do drugega. Pri izkopavanju prekopa in temeljev za novi betonski most je naletel eden od delavcev v ilovici potretji meter pod površino na ogromno stegnico predpotopne živali. Iz sive gline izkopana stegnica tehtala 13 kg in je dolga nad 1 m. Na kraj najdbe so prišli takoj strokovnjaki, ki so prepoznali, da gre za okostje mamuta, ki je počivalo v zemlji kakšnih 10.000 do 30.000 let. Ostale mamutove kosti, katere so izkopali, so nekatere povsem črne, zogiene-

le in okamenele. Na sliki vidimo okostnjak orjaškega mamuta, ki je hodil pred toliko tisočletji po naših krajih, je radi spremembe podnebja izumrl in sedaj so izkopali njegove kosti, po katerih so si zamislili telo živali, kakor nam ga predstavlja spodnja slika.

župan Nande Novak je hotel obdržati mamuta v Kamniku, da postane eksponat Zadnikarjevega muzeja. Dr. Kos je moral dokazati, da taka najdba spada v centralni slovenski muzej.

Župan Nande Novak je hotel obdržati mamuta v Kamniku, da postane eksponat Zadnikarjevega muzeja. Dr. Kos je moral dokazati, da taka najdba spada v centralni slovenski muzej.

... pred sodišča okrožno sodišče je obsojilo 15. marca tatiško družbo, kateri je očitala obtopenje 16 kaznivih dejanj in med temi tatvine ter razbojništva. Obtoženi 42 letni delavec F. Trčak iz Sv. Korneje pri Sv. Barbari pri br. ...

... 25.2.1988 amir Prigoroslovni muzej Slovenije) zapis je nastal pri pogovoru in dr. F. Košom.

Slovenska Krajina

Soferski tečaj. Kdor smo že v zadnji številki pisali, priredil je Club Soferski tečaj za Slovenijo. ...

GLASILO K. S. K. JEDNOTE, APRIL 27, 1938

Okostje orjaške predpotopne živali pri Kamniku

Nedavno so začeli Nevljico pod Nevljami regulirati. Struga dela pod cerkvijo izredno oster ovinek, pa so se odločili vijugo odpraviti z ravnim prekopom. Ko so začeli delavci kopati, so naleteli v ilovici na ogromno kost. Poslali so kose kosti inspektorju Sadnikarju, ki je ugotovil, da gre za stegnico ogromne predvodne živali mamuta, katerega sledi v Srednji Evropi še niso odkrili. Odkopavanja sta se zdaj lotila akademski slikar Stane Cuderman in medicinec Niko Sadnikar, ki jima pomaga tudi slušatelj prava Cerer. Kaže, da se jim bo posrečilo izkopati vse okostje te orjaške živali.

Košak. Slovesnosti se je udeležilo več tisoč domačincev.

NAŠIM ROJAKOM V TUDINI

Bog živi vas izseljene vse brate, izseljene družine vse, ki ste nas odšle v tuje kraje da se lahko preživljate.

Sorodnike ste zapustili, pustili vse prijatelje, domačim žalost ste storili, odšli v tuje kraje ste.

Zdaj trudite se v tujih krajih, da kruh si svoj prislužite; se trudite ves dan do mraka, doma vas pa družina čaka.

Vi domovino ste pustili a pozabili niste je, v srcu boste jo nosili, dokler utripa vam srce.

Ljubosumnost "Trading" znamka daje v vsakem slovenskem trgovcu tosrčne in prave

V muzeju. Delfanta prideta v muzeju dujeta kip gladnega cirkuškega

ŠMARI

katere priporokom, slovenski mesec majnik

1. EVHARIJA, priliki evh.
2. MARIJA BAH, Jož
3. SVETA MARIJA
4. MARIJA

Mamutove lobanje ne najdejo. Poročali smo že, da so pri razkopavanju zemlje za most v Nevljici pri Kamniku naleteli na okostje ogromne živali mamuta. Izkopali so večjo mamutovo lobanjo nje niso našli. Poleg lobanje manjka tudi pretežna večina vretenc. Zelo mogoče je, da je voda drugih kosti. Zelo mogoče je, da je voda v samezne dele razpadajočega okostja odplovila drugam ali pa so kosti raznesle zver. Zdaj bodo nadaljevali gradnjo mostu, ki jo je odkopavanje okostja nekaj časa zadržalo vzporedno pa bodo še dalje iskali manjkajoče mamutove kosti, da bodo sestavili, če bo mogoče, cel mamutov okostnjak.

Štev. 237/38.

Končna terenska poročila

Kraljevski banski upravi Dravske banovine
prosvetni oddelek
"Kopalo se je z enkratnim
presledkom ... od 15. marca do

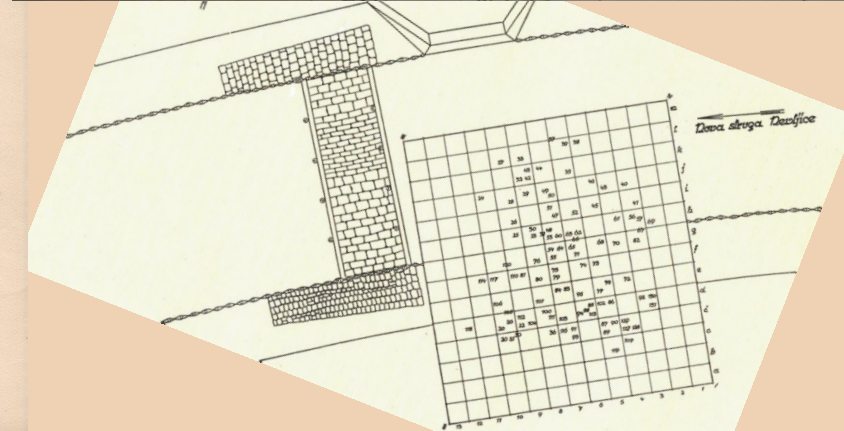
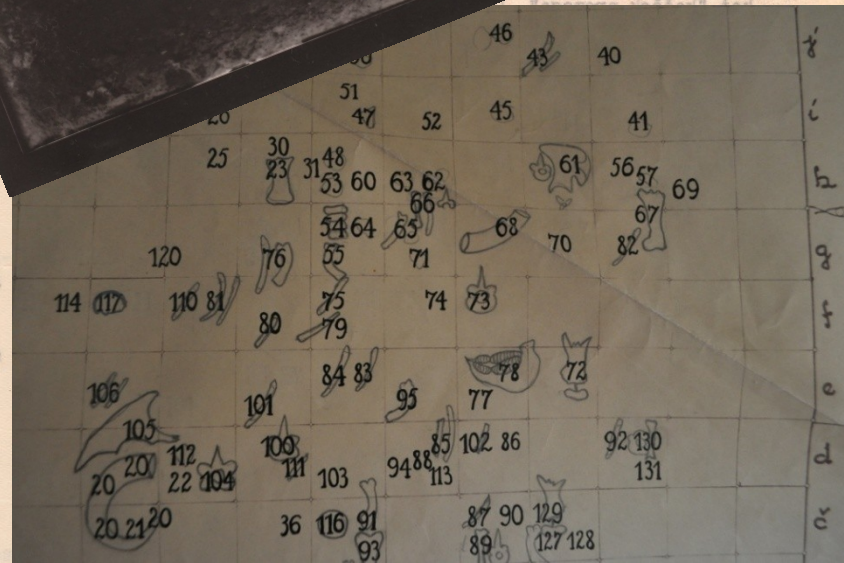
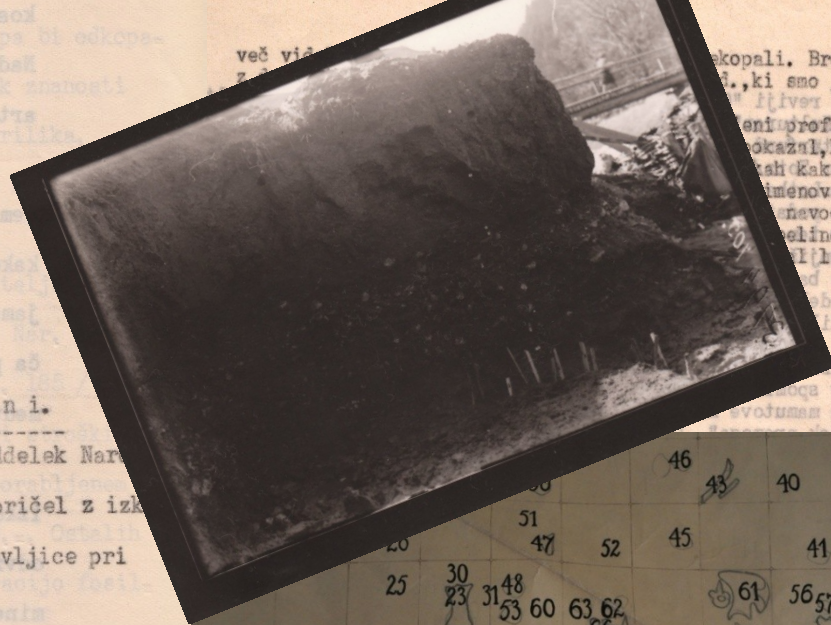
vključnega 7. aprila 1938." (poročilo
Kraljevski banski upravi Dravske banovine,
9.5.1938, dr. Kos)
vasi Nevlje v bližini Kamnika.

Kopalo se je z enkratnim presledkom treh dni / novo
dovoljenje za nadaljno kopanje / od 15. marca do vključnega 7. aprila
1938.

ugotovil ob pol dveh popoldne, da
so delavci načeli v prođu
zapadnega profila ognjišče, ki
vsebuje oglje in pepel." (poročilo V.
Herforta, 24. 5.1939 o izkopavanju)

primigenius/ ; če je kaka rasna razlika, bodo pokazala kasnejša raz-
izkovanja. Manjka pa po dosedanjih ugotovitvah do celotnega skeleta
te živali še sledeče: vse lobanjske kosti / najdena je bila do sedaj
le spodnja čeljustnica, kateri pa manjkata oba roglja ter tudi kljun-
ca s sklepnama glavicama in en molar; 5/4 hrbtenice, okroglo 3/4
kolčnih kosti; 1 lopatica in več okončinskih kosti.

2./V istem fosilnem sloju kakor omenjene kosti so
bile najdene tudi lobanjske kosti nekega glodalca / Arvicola ?/ in

Paleolitske najdbe ob Nevljici.

Iz prirodopisnega oddelka Narodnega muzeja v Ljubljani. Predhodno poročilo.

Fran Kos — Ljubljana.

Ob regulaciji Nevljice* pri vasi Nevlje, občina in okraj Kamnik, so naleteli delavci pri kopanju jaška za novi mostni opornik na kostne ostanke kvaternega proboscida, *Elephas primigenius*. Na vabilo kr. banskega in dravske banovine in kamniškega občinskega urada, je Narodno društvo prirodopisnega oddelka Narodnega muzeja v Ljubljani dne 17. marca 1938. na omenjenem kraju z odkopanjem jaška in drugega prehistoričnega gradiva.

Na vseh najdbah je bilo prisotno tudi med petrografsko raziskavo.

V priložni listini, ki jo je dobil iz Narodnega muzeja v Ljubljani, je opredeljena vsebina tega poročila.

“Dr. Kos je znanstveno obdelal zobovje, okle in paleolitski artefakt.”

(pismo Ane Budnar Tregubov, 25. 2. 1988, arhiv Prirodoslovnega muzeja Slovenije)

Predgovor
Iz prirodopisnega oddelka Narodnega muzeja v Ljubljani. S 15 slikami, 1 v tekstu, 14 na 6 tabelah.
Fran Kos
NEVELJSKI PALEOLITIK
Vsebina
1. Predgovor
2. Kronika, okolnosti, domnevne kvartarne smeri
3. Metode
4. Domnevne kvartarne smeri, domnevne kvartarne počivališča
5. Geološko okolje
6. Stratigrafski in geološki ostanki
7. Ostanki proboscida
8. Arheološki ostanki
9. Arheološki ostanki
10. Ugotovitve
11. Ugotovitve
12. Ugotovitve
13. Ugotovitve
14. Ugotovitve
15. Ugotovitve
16. Ugotovitve
17. Ugotovitve
18. Ugotovitve
19. Ugotovitve
20. Ugotovitve
21. Ugotovitve
22. Ugotovitve
23. Ugotovitve
24. Ugotovitve
25. Ugotovitve
26. Ugotovitve
27. Ugotovitve
28. Ugotovitve
29. Ugotovitve
30. Ugotovitve
31. Ugotovitve
32. Ugotovitve
33. Ugotovitve
34. Ugotovitve
35. Ugotovitve
36. Ugotovitve
37. Ugotovitve
38. Ugotovitve
39. Ugotovitve
40. Ugotovitve
41. Ugotovitve
42. Ugotovitve
43. Ugotovitve
44. Ugotovitve
45. Ugotovitve
46. Ugotovitve
47. Ugotovitve
48. Ugotovitve
49. Ugotovitve
50. Ugotovitve
51. Ugotovitve
52. Ugotovitve
53. Ugotovitve
54. Ugotovitve
55. Ugotovitve
56. Ugotovitve
57. Ugotovitve
58. Ugotovitve
59. Ugotovitve
60. Ugotovitve
61. Ugotovitve
62. Ugotovitve
63. Ugotovitve
64. Ugotovitve
65. Ugotovitve

V ozadju vas Nevlje, v ospredju gradnja mostu preko struga Nevljice. takega sila.

Der Quartärfund von Nevlje

(Vorläufige Mitteilung aus der Naturhistorischen Abteilung des Nationalmuseums in Ljubljana-Laibach)

Auf Einladung des Gemeindefreies Kamnik (Stein) und der königl. Banatverwaltung der Dravska banovina in Ljubljana (Laibach) begann am 16. III. 1938 die Leitung der Naturhistorischen Abteilung des Nationalmuseums in Ljubljana mit den Ausgrabungen von Knochen des *Elephas primigenius* und sonstigem faunistischem, prähistorischem u. a. Material am neuen Flußbett der Nevljica in der Nähe von Nevlje, Gemeinde und Bezirk Kamnik, Jugoslawien. Den Fund haben zufälligerweise die Arbeiter bei der Aushebung eines Schachtes für ein Brückenpfeilerfundament gemacht.

An allen Profilen wurden zwischen vielen Straten zwei Fundschichten festgestellt.

I. Die obere Kulturschicht mit Asche und Kohle. Meistens an einer Stelle des 4—5 m breiten, einfachen Herdes wurden ganze und grob zugeschlagene Feuersteinknollen und nach Form und Retusche unsichere, fast grobe Geräte festgestellt, die z. T. Abrollung, z. T. deutliche Gebrauchsspuren zeigen. Unter den spärlichen Knochenresten befindet sich ein Zahn von *Equus*? (abs. H.) mit *E. primigenius*-Knochenresten, die horizontal weit auseinander auf einer etwa 110 m großen Fläche regellos verstreut waren, jedoch immer auf einer etwa 15 cm dicken Verlehmungszone lagen und nie in oder unter dieser gefunden wurden. Im ganzen Fossilien führenden Horizont wurde nur ein typischer, sehr gut erhaltener, aus dunklem homogenem Silex geschlagener mikrolithischer Aurignacien-Klingenkratzer gefunden. Sonst fand ich in dieser Schicht keine weiteren lithischen Aurignacien-Geräte. Die Hälfte eines gut erhaltenen Unterkiefers einer *Articola spec.* (Silex) und auch kleine, noch nicht bestimmte Knochenreste repräsentieren die Mitfauna dieser Schicht.

In anderen Schichten wurden weder Werkzeuge noch fossile Faunenreste gefunden. Silex und spärlische, kleine, noch nicht bestimmte Knochenreste repräsentieren die Mitfauna dieser Schicht.

In anderen Schichten wurden weder Werkzeuge noch fossile Faunenreste gefunden. Silex und spärlische, kleine, noch nicht bestimmte Knochenreste repräsentieren die Mitfauna dieser Schicht.

Sobald die petrographisch-mineralogischen Untersuchungen sowie die Pollen- und eventuell Diatomeen-Analysen aller Schichten zu Ende geführt, das Nutzinventar des Menschen mit bekanntem verglichen und die Faunen beider Kulturschichten nach Möglichkeit bestimmt sein können.

Tudi v drugih, razen navedenih plasteh, se niso našli niti fosilni ostanki favne niti artefakti.

Dopisnica "Celje, 5/9 38"

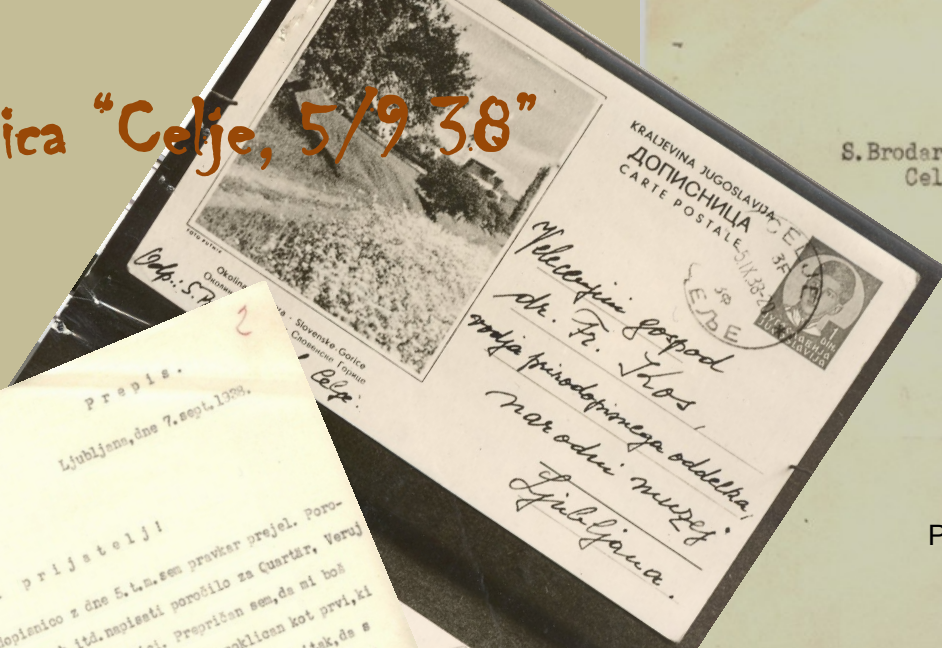
Prepis.
Ljubljana, dne 7. sept. 1938.

Dragi prijatelj!

Tvoje dopisnico z dne 5. t.m. sem pravkar prejel. Poroči mi, da sem se nekoliko zabudil ti naglici. Prepričan sem, da mi boš dal prav, če ti omenia, da sem vendar jaz tokrat poklican kot prvi, ki ima zanesljivo gradivo v rokah, da o tem poročam. Veš pa itak, da s takim poročilom ne morem tako naglo v svet, ker še ni gradivo vsaj povrsno pregledano. Saj še ne morem za trdno govoriti, ali je res čistit E-ovisigenus ali ne. Ker ne dobin denarja, se tega dela tudi lotiti ne morem poprej. Razdrti mavčev oklep bi povzročil razpadanje gradiva in tako škam.

Vem, da bi tudi Tebi ne bilo ljubo, ako bi kdo, ki je le malo delal, videl sam, deloma ki si su jih Ti dal, prišel pri tvojih izkopavanjih, a jel tankaj nekaj po kakor si videl sam, deloma ki si su jih Ti dal, prišel

"Veruj mi, da sem se nekoliko začudil ti naglici. Prepričan sem, da mi boš ... sem vendar jaz tokrat poklican kot prvi, ki ima zanesljivo gradivo ..." (odgovor dr. F. Kosa v pismu dr. S. Brodarju, 7.9.1938, prepis)

S. Brodar, profesor,
Celje.

Celje, 5.9.1938.

Velecenjeni gospod

dr. Fran KOS,
vodja prirodopisnega oddelka,

Ljubljana

Narodni muzej.

Prepis iz razglednice dr. S. Brodarja poslana dr. F. Kosu.

Dragi!

Koncem avgusta sem bil v muzeju, pa si bil na hribih. Ker moram za Quartär napisati do 25. sept. poročilo, kaj je paleolitsko novega v Jugoslaviji, bi Te prosil, če mi sporočiš, ako imaš kake nove momente. Jaz Ti bom poročilo poslal, preden ga odpošljem, v pregled, ker sem si po vrnitvi tedaj iz Nevelj na pravil doma le na hitro obris profila in situacije in sem morda kaj le netočno zabeležil. Če na kako stvar polagaš važnost, prosim, da me že sedaj opozoriš, da upoštevam pri sestavi poročila.

Prav lepo Te pozdravlja

Tvoj

Brodar l.r.

P.S. V Kostanjevici sem našel le fragmente več vrst živali /teško določljive/ in oglje! Vse v naplavini.

Preparacija (impregnacija) ostankov po izkopavanju

Predmet: Konserviranje in
montaža mamuta.

“V letu 1940 smo v muzeju zbirali in obdelovali v laboratoriju izkopane mamutove kosti. Deloma so bile kosti že izluščene iz mavca in gline,…”

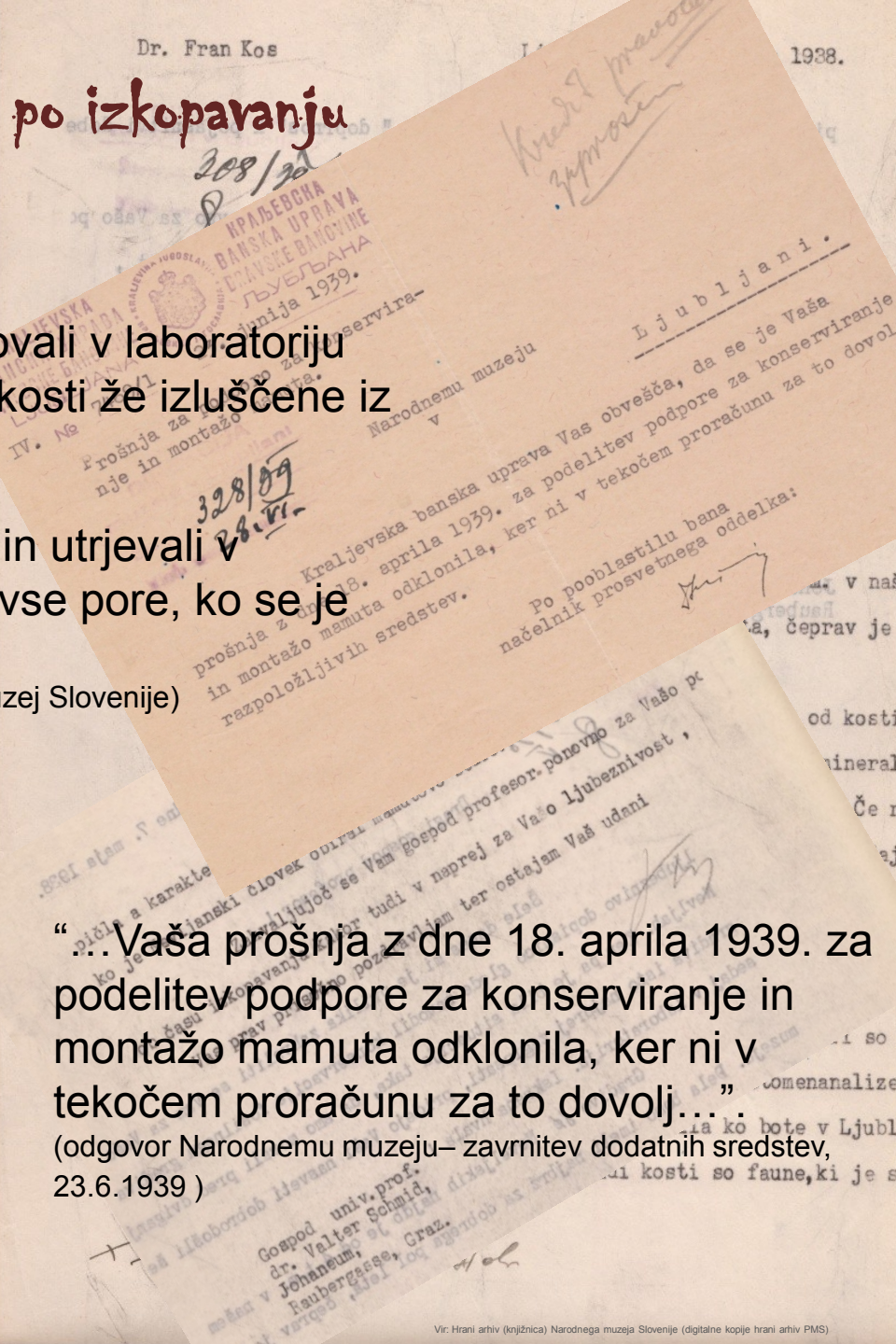
“... prepariranih kosti, smo jih še namakali in utrjevali v razstojljenem parafinu. Parafin je vlezal v vse pore, ko se je ohladil je vezal kostne drobce”
(pismo Ane Budnar-Tregubov, 25.2.1988, arhiv Prirodoslovni muzej Slovenije)

S to podporo smo poravnali dolgove ter pričeli s konserviranjem fosilnega mamutovega gradiva. S konserviranjem nadaljujemo kolikor to dopušča poleg rednih muzejskih izdatkov državni proračunski muzejski kredit. Nemogoče pa nam je brez podpore šteti to delo in izvršiti montažo okostja, ki je proračunana s strani obrtnikov železarske obrti na Din 7.000.-

Opozarjamo tudi, da je fosilno gradivo silno slabo ohranjeno, da razpada dalje, da se dela nepopravljiva škoda in da je sestavljanje posameznih kostnih delov dostikrat popolnoma nemogoče, ker manjkajo pogosto celi deli kosti in ni na muzeju zadostnega primerjalnega gradiva. Radi tega so naši strokovnjaki že študirali, risali, merili in fotografirali podobno gradivo v Beogradu in Zagrebu. Tudi to nas je stalo mnogo denarja.

Dr. Fran Kos

1938.

“... Vaša prošnja z dne 18. aprila 1939. za podelitev podpore za konserviranje in montažo mamuta odklonila, ker ni v tekočem proračunu za to dovolj...”
(odgovor Narodnemu muzeju – zavrnitev dodatnih sredstev, 23.6.1939)

Sestavljanje okostja – kako in kaj

“Pri sestavljanju ostankov mamutovega skeleta iz Nevelj nujno rabimo Blainvillovo Osteographie des mamiferes in sicer tisti zvezek, ki obravnava E. primigenia /slike/.”
(pismo F. Kosa poslano v Zagreb dr. M. Salopeku, 30. 1. 1940)

“moje delo je bilo ... določevanje – identifikacija posameznih kosti, merjenje dimenzij in izrisovanje na velike pole ovojnega papirja ...”

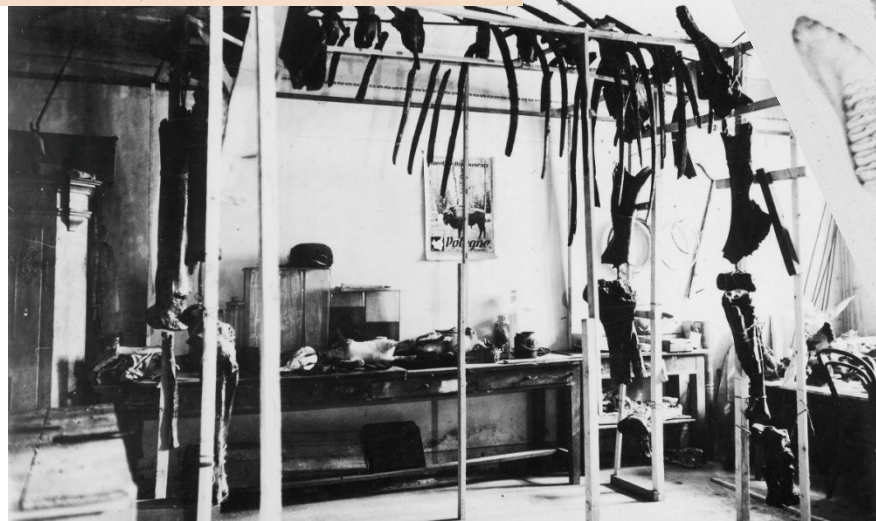
“...lesni podstavek v katerega je vdeleno železje s kostmi, sestavljanje kosti, vgrajevanje v železno konstrukcijo je bilo zaključeno decembra 1941.”

(pismo Ane Budnar-Tregubov, 25.2.1988, arhiv Prirodoslovni muzej Slovenije)

5) Completamento della biblioteca

“Prirodoslovni krožek na I. drž. m. real. gimn. V Ljubljani se Vam zahvaljuje, da ste mu dovolili ogled mamuta.”
(zahvalno pismo poslano v muzej, 10. 11. 1941)

(zahvalno pismo poslano v muzej, 10. 11. 1941)

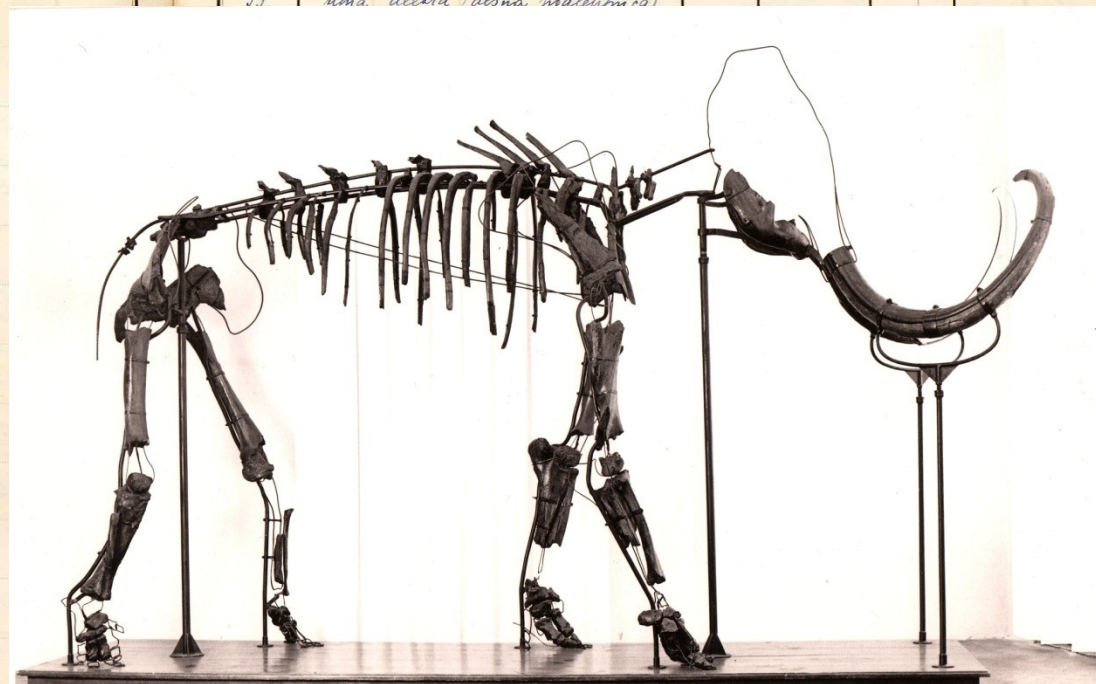

Inventar №	Predmet Gegenstand	Število Štück- zahl	Prostor v razstavi Ausstellung	Cena Wert		Opomba Anmerkung
				fl.	kr.	
ad	<u>Sesnam mamutovih zob in</u>		Jožana I			
1056.	kosmihi ostankor (Neolge pri Kaunoku)					
109.	5. vratno vrtenca					
119.	6. vratno "					
130.	7. vratno "					
93.+114.	3? vrtenca trup					
104.	4? " "					
36.	5? " "					
43.	6? " "					
118.	12? " "					
115. + P1	15? " "					
100.	17? " "					
114.	19? " "					
89.	3? ledveno vrtenca					
brež št.	5. " "					
54.	4 xarala križna (=sahralna) vrtenca					
P.1.	? rečno vrtenca					
131.	? " "					
61.	? " "					
127.	costa I. dextra (1. desno rebro)					
31.	costa II. sinistra (1. levo rebro)					
95.	costa III. dextra (2. desno rebro)					
76.	costa IV. dextra (3. desno rebro)					
55.	costa V. sinistra (4. levo rebro)					
65.	costa VI. dextra (5. desno rebro)					
brež št.	costa VII. sinistra (6. levo rebro)					
30.+115.	costa VIII. dextra (7. desno rebro)					
80.	costa IX. sinistra (8. levo rebro)					
76.	costa X. dextra (9. desno rebro)					
83.	costa XI. sinistra (10. levo rebro)					
81.	costa XII. dextra (11. desno rebro)					
84.	costa XIII. sinistra (12. levo rebro)					
43.	costa XIV. dextra (13. desno rebro)					
87.	costa XV. sinistra (14. levo rebro)					
101.	costa XVI. dextra (15. desno rebro)					
75.	costa XVII. sinistra (16. levo rebro)					
73.	costa XVIII. dextra (17. desno rebro)					
82.	costa XIX. sinistra (18. levo rebro)					
110.	costa XX. dextra (19. desno rebro)					

Inventar №	Predmet Gegenstand	Število Štück- zahl	Prostor v razstavi Ausstellung	Cena Wert		Opomba Anmerkung
				fl.	kr.	
106.	costa XVIII. dextra (18. desno rebro)					
95.	costa XIX. sinistra (19. levo rebro)					
100.	costa XX. dextra (20. desno rebro)					
111.	costa XXI. sinistra (21. levo rebro)					
20.	incisivum dentium (desni oškel)					
68.	" sinistra (del levega očika)					
48.	mandibula (spodnja čeljustina z zobnimi molarki)					
44.	scapula dextra (desna lopatica)					
61.	scapula sinistra (leva lopatica)					
72.	humerus dexter (desna nadlaktica)					
+72.	epodija epifiza (desna kockica)					
129.	humerus sinister (leva nadlaktica)					
+132.	epodija epifiza (leva kockica)					
130.	radius dexter (desna kockica)					
89.	radius sinister (leva kockica)					
93.	ulna dextra (desna nadlaktica)					

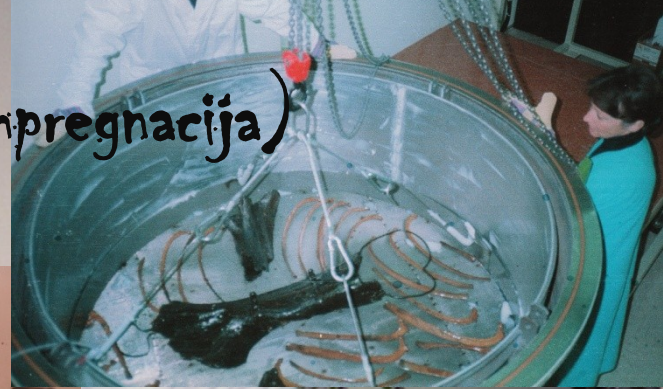
Mamut ali 1056 - del paleontološke zbirke

Največji eksponat v Prirodoslovnem muzeju Slovenije ima inventarno številko 1056.

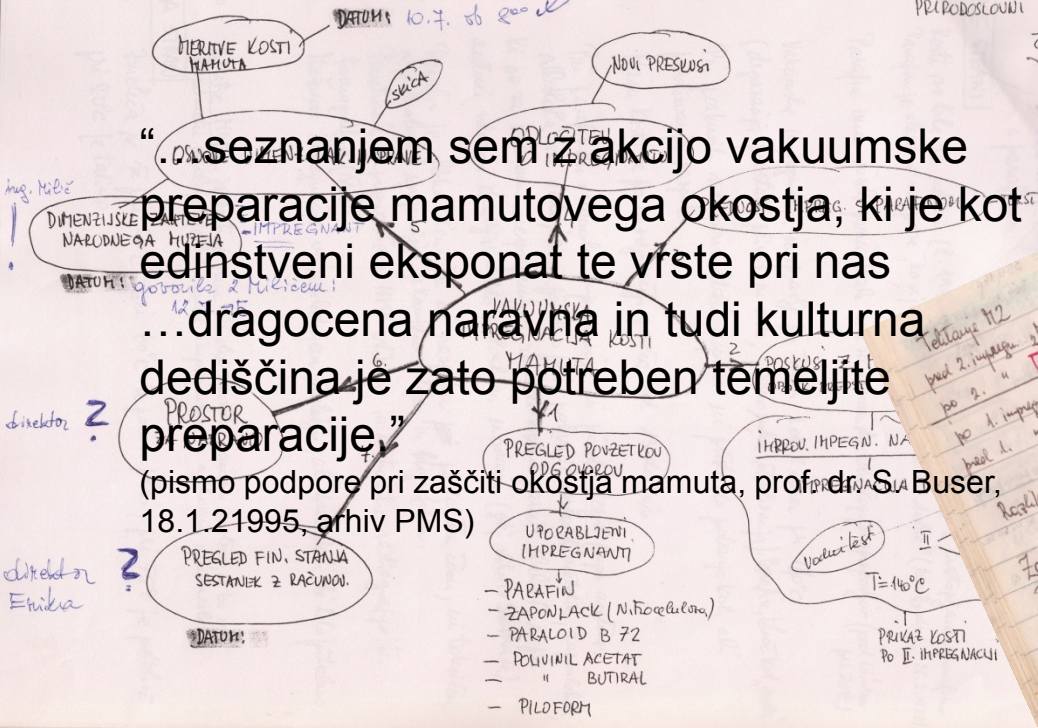

Po več kot 50 letih – nova zaščita okostja (impregnacija)

“...Kostne ostanke je potrebno ponovno prepojit z ustreznimi kemikalijami – lepili, kar pa je mogoče doseči le v posebnih vakumskih posodah, ...”
 (poročilo-zapis Katarine Krivic, 12.1.1994, arhiv PMS)

$L_1 = 2,0m$
 $\varnothing = 2,0m$
 11.7. - Baud + Viki izdelala skizni del

“...seznanjem sem z akcijo vakuumske preparacije mamutovega okostja, ki je kot edinstveni eksponat te vrste pri nas ...dragocena naravna in tudi kulturna dediščina je zato potreben temeljite preparacije.”
 (pismo podpore pri zaščiti okostja mamuta, prof. dr. S. Buser, 18.1.21995, arhiv PMS)

IMPREGNACIJA: Vključno s toplo vodo
 4. ura
 20 min
 9.40 min
 13:50

SKLEPI:
 Celotna suha preostala voda (vključno s toplo vodo) je odstranjena po sušenju pri 40°C. Kost je po 2. impregnaciji težja za 40,974g kar je 13,07% impregnacije.

Prizka kosti po II. impregnaciji

Prizka kosti po II. impregnaciji

Vir: zapiski in poročila Jože Gasperič – hrani arhiv PMS, fotografije – Katarina Krivic in Jože Gasperič

Kosti v depo – replika na ogled

Neveljski mamut – po 75 letih

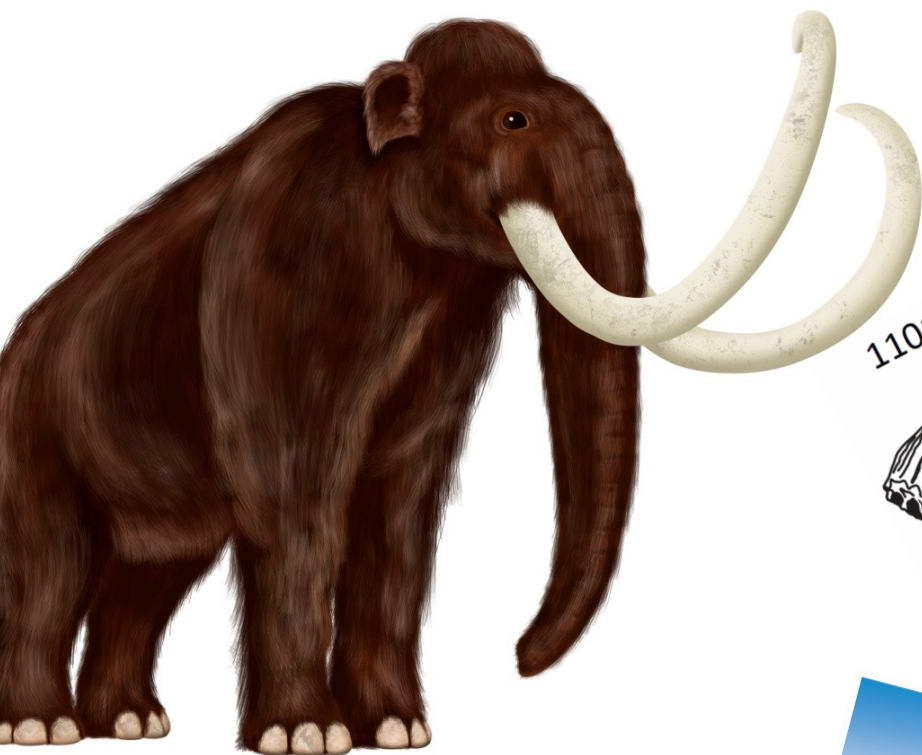

Mamut na znamki – v spomin

Znamka - Rekonstrukcija mamuta v svojem okolju.

Žig – obris zoba neveljskega mamuta

Ovojnice – originalne slike nastale med izkopavanjem mamuta leta 1938.

Osebna znamka, žig in ovojnice so nastale v sodelovanju z oblikovalcem Matjažem Učakarjem in filatelistom Antonom Simončičem. Za strokovni del sva skrbela dr.

Miha Jeršek in mag. Matija Križnar.

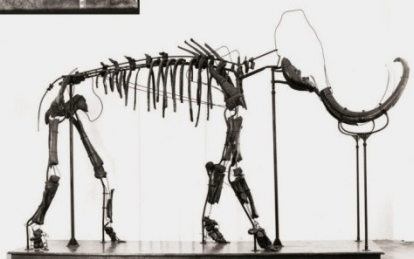
Nevlje - najdišče mamuta

Na tem mestu so našli v spomladanskih dneh leta 1938 skeletne ostanke pleistocenskega trobčarja - mamuta.

Izkopavanja je vodil dr. Fran Kos.

Mamut (*Mammuthus primigenius*)

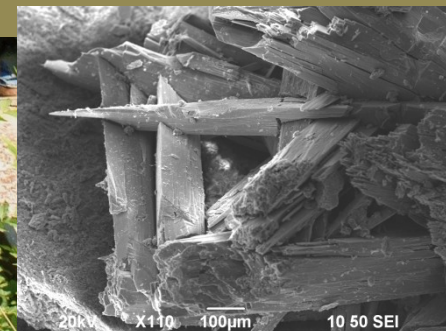
V prihodnosti nas čaka še nekaj raziskovanja po različnih arhivih, kjer so verjetno še shranjeni zapisi, mnenja in poročila o neveljskem mamutu).

Nadaljevati še druge paleontološke metode, predvsem raziskati tafonomijo mamutovih ostankov, raziskati kosti in sedimente z novimi metodami (C14)

.....

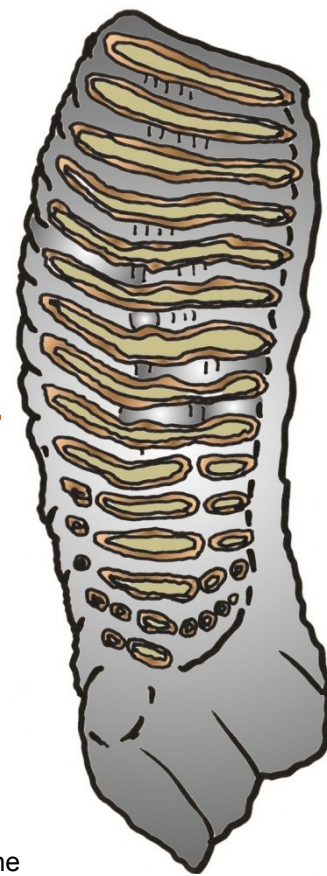
Kljub dobremu poznavanju mnogih dogodkov pri izkopavanju in obdelavi fosilnih ostankov mamuta, je še mnogo nejasnega, oziroma je potrebno izdelati časovni potek dogajanja, nekakšno kronološki pregled dogajanja (od najdbe do muzeja in naprej). Mogoče v muzejski publikaciji Scopolia.

Na najdišču postaviti večjo tablo z nekaterimi zgodovinskimi podatki in predstavitvijo ostankov mamuta in drugih paleontoloških in arheoloških najdb.

Namesto zahvale

Ob proučevanju gradiva o neveljskem mamutu, od osebnih pisem do poročil in znanstvenih člankov sem se zavedel kako velik "projekt" je predstavljalo to odkritje. Ne samo izkopavanje, tudi nadaljnje raziskave in kasneje ponovna zaščita in repliciranje skeleta so dela, ki jih brez pridnih muzejskih delavcev ne bi bilo mogoče izpeljati. Zato gre vse zahvale, da je mamut ohranjen, predvsem dr. Franu Kosu in dr. Ani Budnar-Tregubov, kot tudi Katarini Krivic in dr. Jožetu Gašperiču, ter pridnim in neutrudnim muzejskim tehnikom.

Vire smo črpali iz:

Arhiva Prirodoslovnega muzeja Slovenije (arhiv/fotoarhiv Kustodiata za geologijo, paleontološki del)
Arhiva (knjižnica) Narodnega muzeja Slovenije (mape za leto 1938-1945), fotokopije gradiva (tudi v digitalni obliki) hrani tudi arhiv PMS.
Časopisni (poljudni) prispevki in poročila (od leta 1938 do 2013)
Posnetki na spletu (predvsem pripovedi dr. Nika Sadnikarja, Youtube)

Literaturo smo izbrali med mnogimi članki dr. Frana Kosa, Ane Budnar-Tregubov (tudi Lipoglavšek), Danijela Bezka, Katarine Krivic, dr. Jožeta Gašperiča, dr. Srečka in Mitja Brodarja in mnogih drugih.

Fotografije: Katarina Krivic, Ciril Mlinar Cic, Jože Gašperič, Tomaž Lauko, Borut Tome in Matija Križnar (nekatero fotografije povzete iz člankov in prispevkov)

Risbe/rekonstrukcije živali: Pika Križnar in Matija Križnar (rekonstrukcija naslovnice predavanja © Matije Križnar)

Znamka/ oblikovanje žiga, ovojnice, rekonstrukcija mamuta: © Matjaž Učakar

Hvala, za pozornost!

